

تۆتىنچى نەشرىنىڭ مۇقەددىمىسى

ھەمدۇ - سانالار ئىنساننى يارىتىپ، ئۇنىڭغا بايان قىلىشنى ئۆگەتكەن، مەلۇماتلارنى خاتىرىلەش ئۈچۈن قەلەمنى بەرگەن ۋە ئۇنى زامان بويلاپ ساقلايدىغان قىلغان ئاللاھ تائالاغا خاستۇر. دۇئا ۋە سالاملار مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامغا، ئائىلە تاۋاباتلىرىغا ۋە بارلىق ساھابىلىرىگە بولسۇن!

بىر قانچە ئاي ئىلگىرىلا كىشىلەر بىلەن يۈز كۆرۈشكەن ئۈچىنچى نەشرىدىن ئۇزۇن ئۆتمىگەن بولسىمۇ، «ھازىرقى زامان دىن، مەزھەپ ۋە پىكىر ئېقىملىرى ئېنىسكلوپېدىيىسى» نىڭ بۇ نەشرىمۇ بىزنىڭ كۈتكىنىمىزدىنمۇ تىز تۈگەپ كەتتى. ئۇنىڭ تىز سېتىلىشى رىغبەتلىنىشكە ۋە تېخىمۇ كۆپ كۈچ چىقىرىشقا ئۈندىدى. ئېنىسكلوپېدىيە ئىشلىتىلىشىنىڭ ئاسان، مەلۇماتلىرىنىڭ ئىشەنچلىك، ئىزدەنگۈچىلەرنىڭ ئېھتىياجىغا لايىق، مۇراجىئەت قىلغۇچىلارنىڭ تەلەپلىرىنى ئەڭ قۇلاي يوللار بىلەن ئۇرۇندايدىغان، ئىبارىسى ساغلام، مەلۇماتى توغرا ۋە ئىنچىكە، ئاللاھ تائالانىڭ ئىنسانلارغا رازى بولۇپ، ئۇلارغا مۇكەممەللەشتۈرۈپ بەرگەن ئەخلاق ۋە پىرىنسىپلىرىنى ئۆزىگە يېتەكچى قىلغان، ھەر قانداق پىكىر، مەزھەپ ۋە دىنلارنى ئوتتۇرىغا قويۇشتا بىتەرەپلىك ۋە پاكىزلىق بىلەن زىننەتلەنگەن، ئۇلارنى خۇنۇكلەشتۈرمەي، ئارتۇق بىر نەرسە يۈكلەپ قويماي، ئاللاھ تائالانىڭ سۆزىدىكى «بىرەر قەۋمگە بولغان ئۆچمەنلىكىڭلار (ئۇلارغا) ئادىل بولماسلىقىڭلارغا سەۋەب بولمىسۇن، (دۈشمىنىڭلارغا) ئادىل بولۇڭلار، بۇ (يەنى ئۇلارغا ئۆچمەن تۇرۇپ ئادىل بولۇشۇڭلار) تەقۋادارلىققا ئەڭ يېقىندۇر» [مائىدە سۈرىسى، 8 - ئايەت] ئايىتىدىكى ئىنساپ ۋە ئادالەت قارىشىغا ئىزچىل ئەمەل قىلىنغان بولغاچقا مۇشۇنداق ياخشى ئالاقىغا ئېرىشتى.

كەمچىللىكلەرنى ھېس قىلىش ۋە يېتەرسىزلىكلەرنى ئېتىراپ قىلىشىمىز بىلەن بىرگە، ئېنىسكلوپېدىيىنىڭ مۇكەممەللىنىشى ئۈچۈن ئىنتىلىمىز ۋە تىرىشىمىز. يېتەرسىزلىكلەرنى تۈگىتىش ئۈچۈن ئىزچىل ئىشلەيمىز.

مانا بىز ھازىر ئوقۇرمەنلەرگە بۇ ئېنىسكلوپېدىيىنىڭ تۆتىنچى باسمىنى سۈنۈۋاتىمىز. ئۆتۈنۈشلەر غالىپ كىلىپ، تەلەپلەر بىزنى ئۆز ئىلكىگە ئېلىۋالغاندىن كېيىن، ئۇلارغا ئىنكاس قايتۇرۇدۇق. بىزگە خەت يازغان ياكى يېڭى مەلۇماتلار بىلەن تەمىن ئەتكەنلەرنىڭ تەلۋىگە ئاساسەن، بىر قىسىم زۆرۈر ئۆزگەرتىشلەر، دۇنيا سەھنىسىدە بارلىققا كەلگەن يېڭىلىقلار ۋە ئىلمىي ئىنچىكىلىكلەر تەقەززا قىلغان قۇشۇمچىلار ۋە جىددى تۈزۈتىشلەرنى كىرگۈزۈش بىلەن ئۇنى ئۈچىنچى نەشرىدىكى ئومۇمىي شەكىلدە قايتا نەشر قىلدۇق. يەھۇدىيلارغا دائىر باينى قايتا تەييارلىدۇق، نۇرسىيىلەر ھەرىكىتى توغرىسىدىكى مەلۇماتنى كېڭەيتتۇق، ئون ئىككى ئىمامنى ياقلايدىغان شىئەلەر ۋە زەيدىيلەر توغرىسىدىكى بەزى نوقتىلارنى تۈزەتتۇق، دىيۈبەندى جامائىتى ۋە باشقا تېمىلارنى كۆزدىن كەچۈرۈپ چىقتۇق.

بۇ نەشرىنى چىقىرىشنى تۈزىتىش ۋە قۇشۇمچە قىلىش كېرەك دەپ قارىغان ياكى بىزگە يېتىپ كەلگەن مەلۇماتلار توپلانغا قەدەر كېچىكتۈرۈشكە ئۇرۇنغان ئىدۇق.

لېكىن، ئۇنىڭ نۇسخىلىرى ئاخىرلاشقاندىن كېيىن ئۆزلۈكسىز كېلىۋاتقان تەلەپلەر مۇمكىن بولغان تۈزىتىش ۋە قوشۇمچىلارنى ئىلاۋە قىلىپلا، نەشىر قىلىشىمىزغا مەجبۇر قىلدى. ھېلىھەم ئەزىز ئۇقۇرمەنلىرىمىزگە بۇ ئېنىسكلوپېدىيىنى ئۇنىڭدىن تەشەنلىقنى قاندۇرىشىنى، ئىزدىگەن ۋە ئېھتىياجى چۈشكەن نەرسىلەرنى تاپالىشىنى ئۈمىد قىلغان ھالدا تەقدىم قىلىمىز. شۇنىڭدەك، ئۇلارنىڭ ئارىسىدىن تولۇقلاش زۆرۈر كەمچىللىكلەر، تولدۇرۇشقا تېگىشلىك بوشلۇقلارنى كۆرگەنلەر، دېققەت قىلىش مۇھىم بولغان سەۋەنلىكلەر ياكى قايتا كۆزدىن كەچۈرۈشكە تېگىشلىك جايلارنى كۆرگەنلەردىن بىزگە خەت يېزىشقا بېخىللىق قىلماسلىقىنى تەلەپ قىلىمىز. قەلبىمىز كەڭ، كېيىنكى باسىملارنىڭ ئورنى تېخىمۇ كەڭرى بولۇپ، غايىمىز ھەمىشە ھەقىقەت، توغرىلىق ۋە ئامانەتتىن ئىبارەتتۇر.

بۇ مۇناسىۋەت بىلەن بىزنى تەنقىدلىپ خەت يازغان بۇرادەرلەرگە كۆپلەپ رەھمەت ئېيتىش پۇرسىتىنى قولدىن بەرمەيمەن. بىز ئۇلارنىڭ مۇلاھىزىلىرىدىن پايدىلاندىق، پىكىرلىرىگە تاياندىق. ئاللاھ ئۇلارغا خەيرلىك ئاتا قىلسۇن! ئاللاھ تائالادىن ھەقىقەت خىزمىتىنى قىلىشىمىزغا قانداق قىلىشىنى، توغرىلىققا مۇۋەپپەقىيەت قىلىشىنى ۋە بۇ خىزمەتنى قوبۇل قىلىپ، ياخشىلىق مىزانىمىزدا قويىشىنى تىلەيمىز. ئۇ ھەممىنى ئاڭلاپ تۇرغۇچى، دۇئالارنى ئىجابەت قىلغۇچى زاتتۇر.

د. مانىئە ئىبنى ھەمماد ئەلجۇھەنى

دۇنيا ئىسلام ياشلىرى ئىتتىپاقى باش كاتىپى